

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Arhieriei bisericeii române unite și conferențele episcopatului catolic din Ungaria.

În articolul de fond intitulat: „Desrobiți biserica unită!” din numărul 73 a. c. al ziarului „Gazeta Transilvaniei”, reprodus acum și de „Românul”, se dă Arhieriei bisericeii noastre române unite din Ungaria sfatul să nu mai ia parte la conferențele convocate de către primatele Vaszary, în cari prelații noștri ar avea un rol de „servitori” și unde glasul lor ar răsună în pustiu. Li-se cere ca prin absențarea lor dela asemenea conferențe să „demonstreze celor pe cari îi privește independența bisericeii noastre unite” care „e neatârnată de biserica maghiară romano-catolică” și să înceteze de a mai recunoaște „prin însuși faptul participării, supremația primatului maghiar”.

Nu ne îndoim despre buna intenție a autorului aceluia articol, dar după ce ni-se pare că prin unele cuvinte și expresiuni ale dânsului se aruncă asupra arhieriei bisericeii noastre bănuiala cumcă nu ar apăra cu destulă tărie independența bisericeii și că s'ar face vinovați de slugărime umilitoare față de primatele Strigonului, trebuie să dăm din nou unele deslușiri asupra caracterului acelor conferențe, ca să se poată convinge ori și cine cumcă iubirii și măritii noștri arhieriei prin participarea lor la acelea, nu au tradat nici când interesele bisericeii, nu au comis act de slugărnicie față de nime, ci din contră și-au făcut datorința de a îi apăra drepturile și de a îi câștiga favoruri fără de cari poate că i-s'ar fi primejduit însași existența,

Mai întâi însă vom aminti, cumcă înainte de aceasta cu câțiva ani aducându-se arhieriei noștri

tot în „Gazeta Tr.” aceeași ansă gravă ca și cea cuprinsă în articolul de față, însuși mult regretatul canonic Dr. Augustin Bunea, care cred cumcă nu poate fi susținat nici chiar din partea „Gazetei Tr.” de slugărnicie față de episcopatul r.-catolic maghiar sau de tradare a drepturilor bisericeii noastre, a sărit întru apărarea Lor și a recunoscut de îndreptățită participarea dânsilor la conferențele convocate de către primatele Strigonului. Vom încerca deci și de data asta să lămurim chestia și să apărăm chiar și de umbra ori cărei bănuiele pe măritii arhieriei, cari tocmai în aceste zile de grele încercări au dovedit purtarea cea mai bărbătească și s'au arătat mai mult ca ori și când vrednici de dragostea și de admirația noastră.

Conferențele convocate de către primatele sunt niște consfătuiri, consultațiuni în cari episcopii se sfătuiesc asupra unor chestiuni mai importante cari privesc întreaga biserică catolică din Ungaria, fără deosebire de rit, precum sunt proiecte de legi și ordinațiuni ministeriale asupra cărora ministri ungari cer părerea episcopatului, chestii de drept, școlare și sociale de interes bisericesc general; enciclica papali, motu proprii, decisiuni curiali a căror aplicare sau publicare în țara noastră recer dispoziție speciale, și alte chestii în cari Pontificele roman află de lipsă să ceară părerea episcopatului. Și fiindcă între chestiile amintite obvin și de acelea cari ne privesc și pe noi, e neapărat de lipsă să fie de față și episcopii noștri ca să-și spună părerea și să ne apere drepturile și interesele, mai ales când sunt la ordinea zilei

chestiuni însămnate, cum e autonomia, congrua, episcopia maghiară etc. în cari părerea eronată sau răutăcioasă a episcopilor rom. cat. poate avea urmări dezastruoase pentru noi.

Convocarea acelor conferențe nu este act jurisdicțional al primatului și acele nu sunt sinoade în cari să se aducă legi, să se statorească canoane și hotăriri obligatorii, ci numai constătuiri confidențiale în cari hotăriri obligatorii se aduc numai cu totalitatea voturilor așa încât dacă cutăruiva dintre episcopi nu îi convine vre-o propunere simplaminte nu o primește și hotăriri ce o aduc ceialții nu se supune, fără ca neprimirea și nesupunerea să aivă vre-o urmărire neplăcută pentru dânsul.

Nu se vatămă așa dată independența canonică a bisericeii noastre prin participarea arhieriei la atari conferențe, nici ei nu comit vre-un act de slugărnicie ori de tradare luând parte la acelea ci își fac numai datoria. Cu deosebire ce privește conferența convocată pe 25 l. c. fiindcă între obiectele ce se vor pertracta acolo sunt și cauzele autonomiei și a episcopiei maghiare mitropolitul și episcopii noștri, luându-se afară cazul unor piedeci de tot grave, sunt datorii a fi de față și a veghia ca să nu se aducă acolo hotăriri și să nu se deie informațiuni păgubitoare pentru noi.

Iar împrejurarea, că la acele conferențe iau parte și episcopii rom. cat. cari ne sunt dușmani nouă, sau dacă chiar toți ne-ar fi dușmani, ceea ce însă noi nu o credem, nu poate împiedeca pe arhieriei noștri să-și facă datoria. Ce ar zice oare opinia publică românească dacă de ex. deputații noștri ar absentă din parlament, din motivul că acolo sunt mulți dușmani

de ai noștri, tocmai când s'ar pertracta acolo vre-un proiect de lege de interes vital pentru noi? I-ar osândi de sigur ca pe niște desertori de pe câmpul datoriei.

Din cele zise până aici se poate convinge ori și cine cumcă este de tot fantastic tabloul în care (F) îl prezintă pe Episcopul Dr. Dem. Radu dela Oradea mare ca și cum în conferențele din chestiune ar fi ca un oaspe nepoftit sau ca un nenorocit desprețuit și nebăgat în seamă. Nu, ci El și ceilalți arhieri ai noștri, când sunt de față, sunt la locul lor și încă la loc de onoare căci E. S. Mitropolitul șade de-a dreapta Primatului și lângă dânsul imediat Episcopul Radu. Ba pot zice, din informație absolut sigură, cumcă tocmai prin pășirea energică și prin calitățile lor escelente arhieriei noștri chiar și înaintea episcopatului maghiar și a altor factori importanți din viața publică a țării noastre se bucură de cea mai mare vază și trecere mai mult ca ori și când mai înainte. Pe când dacă ar fi stat acasă fricoși și desperați s'ar fi adus poate multe hotăriri funeste „de nobis sine nobis” și nu e eschis, ca chiar aceia cari azi le dau sfaturi atât de strajnice ca (F) din „Gazeta Tr.” i-ar huli ca pe niște incapabili, dacă și mai rău.

Nu este dară lipsă de tânguiri, niți nu e la loc neîncrederea față de iubiiții noștri arhieriei, căci faptele lor nu le săvârșesc fără de serioasă cumpanire nici de capul Lor, ci cu sfatul și aprobarea celor mai luminați sftnici și fii ai lor. Să fi urmăm dară cu încredere și cu dragoste și să le ușurăm purtarea nespuse de grelei sarcini a păstoririi prin alipirea și devotamentul nostru și să ne ferim de crima de a le amări zilele, și așa destul de amare, prin suspiciuni netemeinice și prin atacuri nedrepte.

Dela meetingul din București.

Pe timpul marelui meeting național din București în onoarea celor 16 clerici dela Oradea-mare, corespondentul unui mare ziar londonez se află de câteva zile în capitală. Văzând această grandioasă mișcare, a rămas adânc impresionat și dorea să cunoască totodată pe inițiatorul ei, pe — domnul Butculescu.

Pentru a-i satisface dorința dl Butculescu l-a invitat la 9 ore seara la câteva sticle de șampanie la domiciliul său, unde a mai văzut apoi frumoasa colecție arheologică din casele dlui Butculescu. La acest banchet intim s'au intrunit reprezentanții Românilor din Transilvania, Macedonia, Basarabia și regatul liber, cum și reprezentanții multor ziare. Tot cu acest prilej s'au pus bazele uniunii Românilor de peste hotare.

Corespondințe.

Conzistor plehar în Lugos.

Dela corespondentul nostru.

Ziua primă.

(Continuare și fine).

I. Se da cetire raportului *Ilustrității Sale d-lui Episcop* peste activitatea sa de 84, ani din dieceză. Raport, cum numai se poate tachipui, al unui păstor mare, raport care se începe cu aceea „Inșivă imi suntoși mărturii...” cuprinzător de material istoric de rară imensitate; raport, care dacă se va tipări, va trebui să-l cetească întreg tot românul! Căci complexul acela de date pozitive, câte se cuprind în acela, e o icoană, de cari în puține vechuri se află zugrăvi.

În această dare de seamă, se văd adunate la un loc fructele ostenelelor și muncii neobosite de acuși 9 ani ale bunului Păstor, și să se umple de admirație și venerație față de atâta zel și abnegație, notăm ajutoarele mijlocite de *Ilustritatea Sa* dl episcop pentru feluritele lipse ale diecezei ce trec peste suma de 200 mii, apoi fundațiunea lăsată diecezei ca o suvenire în momentele despărțirii ce se ridică la suma de 100 mii coroane în cât e valorată casa cu etaj de lângă Reședința episcopoească dimpreună cu pământele aparținătoare ei, destinată de a fi odată internat de fete.

Lăsând la o parte înființarea seminarului diecezan și a teologiei, a căror realizare e numai chestie de timp, trecem și peste înșirarea amănunțită a atâtor binefaceri, ajutoare și instituțiuni cari se ridică în decursul acestor ani sub părintească îngrijire și înțeleapta guvernare a Il. Sale, căci am f prea lungi.

a-i spune că l-ar fi văzut vorbind cu o fată aseară ba încă a și sărutat-o.

„Da, da — fi vorbea ea — n'ai ce crede la feciori, astăzi una mâne alta. Vezi și tu l-ai așteptat pe Sandu trei ani de zile și acuma?... Acuma să uită la altele.

Cuvintele aceste îi tot sună în urechi. Parcă cineva îi tot șoptește — „de acuma se uită la altele”.

Și cine știe, poate că e chiar așa. Că vezi nici acuma seara n'a venit nici măcar pe o clipă. N'a venit și nici n'are să vină că acuma e seara târziu și doarme tot satul.

Și cum sta privind stelele ce scilipeau printre frunzele întunecate își aduse aminte cum și-au fost ei de dragi încă de copii, că doar tot laolaltă au crescut. Sandu era cu câți-va ani mai mare decât ea și de câte ori mergea mamă-sa de acasă o lăsa în grija lui. Și copilul așa o grija de bine. Ba odată se târguise cu mama Ilenei, ca să i-o deie lui pe fată că-i dă carul ce i-lă făcut tatăl său cu sbiciu cu tot.

Și așa au crescut ei până au fost mai mici culegând flori și jucându-se de-a cloșca prin praful de pe uliți, iar după ce au crescut mai mari prin șezători și la horă tot laolaltă erau. Dela o vreme apoi se aflară, că nici n'ar putea trăi unul fără de altul.

Iar când el s'a dus în cătane a făcut-o să joare, că-l va aștepta, că nu se va mărita cu altul.

Și ea l-a răbdat trei ani de zile, n'a avut guije de ocara femeilor din sat, nu de lacrimile mamă-sa, care ar fi voit să se mărite, că îi crescuse Măruța în spate, apoi e rușine aceea să umble două fete dintr'o casă la horă. Ea însă n'a avut grije de toate acestea, că i-a fost drag Sandu și ar fi suferit oricât pentru el. Și știe bine, că și lui i-e dragă ea, că și din cătane câte cărți i-a mai trimis. Ba încă în iarnă i-a trimis și chipul său...

Iar acuma să-i fi trecut dragostea?...

Și cum se gândea la toate acestea Ileana simți cum i-se umplură ochii de lacrimi. A suferit ea trei ani de zile, iar acuma să o lase pentru alta?!

Numai acela îi poate fi năcazul că lui i-e dragă alta. Da, că și când i-a pomenit de nunta ce era să fie peste patru săptămâni zis să se mai amâne.

El să zică așa! El, care se grăbia mai tare la început.

Prin trupul Ilenei trecu un fior de spaimă, desigur nu o mai iubeste, ei îi place alta.

Dar cine să fie aceea? Oh de ar ști cine e, de ar fi acuma acii... Pumnii i-se strinseră și cu ochii tulburi privi, ca o nebună spre cerul înstelat...

În clipa aceasta i-se păru, că aude niște șoapte dinspre porțiță. Oare cine e acolo?

FOIȚA.

Sângele nu se face apă.

Intinerercul își întinse aripile negre peste sat și în liniștea nopții. Jur împrejur totală pace numai șoptul frunzelor se auzise. Deasupra pe adâncul cerului se vede discul de aur al lunii ce răsare încunjugată de stele.

În casa dorm cu toții numai Ileana, fată mai mare aiui Mihai, nu poate să doarmă, pe ea o încunjugă somnul.

Prămăntat în păcănăcișca se poartă încet să nu o răsună în zău și în săritu grădinița de lângă casă. Nu mai putea sta în odaie, aerul închis o năbusea.

Iar să doarmă? Ah cum ar putea să doarmă. Doamnă, când azi la horă Sandu care e de trei săptămâni acasă n'ar că s'a uitat la ea. Care te se aba de o așa supărată în zău. Intră în odaie și scoate o vorbă cu Mihai. Mihai îi arde și acum obrazul de rușine și n'are când își aduce aminte cum se uitau fetele de mirate la ei și cum o întrebau unele mai îndrăznețe: „ce-i cu voi Ileano, doar v'ați certat?” — de nu știa ce să zică. Ba o nevastă începu

II. II. Sa Ioan Boros ca inspector școlastic diecezan cetește raport despre starea școlilor diecezane din anii, în cari a păstorit II. Sa. Din acest raport, omitând cifrele statistice, amintim numai atâtă, că sub acest restimp cauza școlară a progresat în dieceză; căci școli nu s'au pierdut, decât numai în locurile, unde nu erau destui școlari; de altfel cauza școlilor s'au întărit: s'au zidit 39 școli noi, s'au provăzut cu recvizite, afară de 2 în toate s'au regulat salariile doctore, doctenții toți sunt cvalificați.

III. Onor. Valer Giurgiu comptabil diecezan cetește raportul cassei centrale peste starea fondurilor, din care se vede, că aceea a crescut cu vre-o 900 mii cor., sub II. Sa dr. Vasile Hossu afară de suma peste 15 mii cor. ce an de an se imparte ca stipendii și ajutoare.

IV. Spect. dr. I. Pop cetește raport despre afacerile juridice ale diecezei.

V. Clar. d. V. Birlea cetește raport asupra stării convictului diecezan.

VI. Terminându-se rapoartele se ceteșc proiectele de statute pentru fondul viduo-orfanal și al preoților deficienți, ale reuniunii de înmormântare diecezană, ale reuniunii de misiuni sf., ale reuniunii de femei diecezane și ale exactoratului diecezan.

În sfârșit se alege trei comisiuni pentru studierea, resp. cenzurarea rapoartelor anume:

I-a Comisiune sub prezidența II. Sale d. Preposit Ioan Boros, revidierea rapoartelor, esaminează statutele fondului pentru ajutoarea preoților compuse de II. Sa d. episcop și statutele fondului viduo-orfanal.

II-a Comisiune sub prezidența Rev. d. Ioan Modincea can. Custode revidează statutele pentru „inmormântare“.

Comisiunii III-a i-se conrede esaminearea proiectelor de statute pentru sfintele misiuni și pentru înfrumșetarea bisericilor.

La oarele 1½. Membrii Consistorului plenar iau parte la masa II. Sale d-lui Episcop. După-ameazi la oarele 4 comisiunile își încep activitatea.

Ziua II-a 16 Aprilie 1912 II. Sa d. Episcop deschide ședința la 9 oare. II. Sa Ioan Boros, prepozit întreabă, în cauza înființării episcopiei gr.-cat ungurești, întrebând dacă știrea despre încuviințarea faptică a numitei dieceze corăspunde adevărului ori ba? II. Sa d. Episcop răspunde, că despre încuviințarea diecezei noue nici măcar nu are nici o cunoștință în „principiu“. De altcum înființarea de dieceze nouă e dreptul suveran al Maiestății Sale Regele și a Sfintei Sale Papa dela Roma. Toate svonurile deci n'au nici un caracter officios, prin urmare sunt de a se privi ca rezervă. Își exprimă totodată încrederea în înțeleapta prevedere a sf. Scaun și a Maiestății Sale, și roagă pe cei prezenți a fi și ei cu încredere în arhiepiscopului provinciei noastre bisericesti, cu care răspuns toți membrii sunt îndestulți.

Înainte de ordinea zilei pretopopul Aradului Dr. Lauran Luca cere, ca toate actele Consistorului plenar să se publice în Circular diecezan și în broșură separată. Se primește.

Intrând în ordinea de zi, se fac rapoartele comisiilor. În urma acestora se ieau la cunoștință cu mulțumită: rapoartele episcopului, inspectorului școl. diec., al avocatului, al convictului, cu aceea, că Ven. Ord. să se îngrijească de impunerea unor taxe suplimentare alumnilor în caz de nesuficiență a budgetului. E în prospect și sporierea numărului convictualilor.

Punct de punct se desbat statutele pentru fondul preoților deficienți și pentru cel viduo-orfanal. Modalitățile contribuiri la aceste fonduri sunt cele statorite în Con-

sistorul plenar din 1909. Moralștii au dreptul de a plăti după salariul fundam. de 1600 cor., ca să se poată bucura de ajutor egal cu sistematicii. Ajutoarele se vor da: până la an. 1918 înainte de 10 ani 25% din salariu, la 10 ani 30%, de aci încolo în fiecare an mai mult cu 1½% ajutorul maximal se dă la 40 ani 75% din salariu. Dela an 1918 începând: până la 10 ani 30% de aci încolo crește cu 1½% din salariu, la 40 ani preutul se poate pensiona cu salariul întreg (100%). Văduvele și orfanii primesc 50% din ajutorul, ce s'ar cuveni soțului, iar orfanii câte 25% din al mamei, însă ajutorul tuturor nu poate fi mai mare decât al mamei.

Cu mare bucurie și mulțumită a constat Consistorul, că condițiile, cu cari s'a făcut îngrijirea în dieceza Lugojului de preoții deficienți, de văduve și de orfani, sunt mai avantajoase, decât ale altor dieceze, ba chiar ale slujbașilor statului. Preoțimea în veci nu va putea mulțumi Episcopului Dr. Vas. Hossu, care însuș a pregătit aceste statute, meditănd asupra lor, din punct în punct și prin acestea și-a încununat activitatea sa pastorală din dieceză!

S'au primit mai departe statutele pentru exactoratul diecezan, pentru reuniune de înmormântare diecezană, reuniune de misiuni, și reuniune pentru înfrumșetarea bisericilor (reun. de femei). Toate aceste instituțiuni precum sunt de mare însemnătate pentru dieceză, astfel au fost și statutele lor petrecute cu atențiune și desbătute cu grija cuvenită. Prin acestea dieceza Lugojului a fost provăzută cu tot, ce-i lipsea pentru promovarea binelui spiritual al credincioșilor.

De închiere, II. Sa Boros roagă pe P. S. Sa să permită a citi actul de fundatiune al fondului subsidiar al diecezei dat de P. S. Sa. Se dă citire actului prin care II. Sa donează în bani și realități suma de

Păși câțiva pași să vadă apoi se opri. O cunosc. Era Măriuța cu ceva fier.

Se întoarse să meargă înapoi când deodată se opri, ca izbită de fulger.

E ei!... Îngână ea e Sandu!...

Acuma nu mai putu merge. Trebuie să știe totul să știe ce au ei de vorbit acuma, noaptea târziu.

Iar când începură ei a vorbi, Ileana simți cum i-se întunecă înaintea ochilor și cu amândouă mâinile se prinse de gard, ca să nu picie izbită de cuvintele ce o împungeau, ca niște sulți.

„Ascultă Măriuță, vorbea el — și acum zic eu ce am zis dimineată numai tu imi ești dragă, numai tu. Dar eu sunt legat de Ileana. Știi bine, că și-mai înainte tot la ea am umblat.

Și ea numai pentru mine nu s'a măritat. Iar acuma să o las?!... M'ar bate Dumnezeu!...

... „Ba nu răspunde Măriuța repede — nu te-a bate. De ce să te bată? Pentru că nu îți legi vieța de ea, când nu ții dragă. Ba mai păcat ți-a fi de ai lua-o așa. Și de ce să fie nefericiți doi pentru unul! Ba trei! că așa cugeți, că ea ar fi îndestulată când ar ști, că nu o iubești?!... Ba nu-ți mai bate capul cu acele! Acuma știu, că va plânge puțin apoi i-a trece...

Dar eu nu pot trăi fără de tine... Auzi... nu pot trăi!... Că-mi ești drag... Tot drag mi-ai fost și până n'ai merge în cătane. De

aceea am tot voit să se mărite Ileana, ea n'a voit apoi ce să-i fac? Pentru ea nu mi-oi mânca eu vieța. Bine, că știu, că ți-s dragă acuma nu mă las de tine ori ce va fi!

Și când văzu Ileana cum o cuprinde Sandu pe Măriuța în brațe un tremur îi cuprinse tot trupul și-și apăsă amândouă mâinile pe piept să-și înădușe durerea, apoi deodată gemu adânc și căzu fără simțire pe covorul de iarbă.

Printre frunzele întunecate ale nucului străbătură câteva raze de lună ce-i luminau fața palidă, ca de mort.

* * *

În cea zi dimineată când se sculară cei din casă văzură cu spaimă, că nici Ileana nici Măriuța nu-s nicăiri. După multă cercetare pe Ileana o aflară în grădină leșinată.

Dar multă vreme nu știai, că oare trăiește ori e moartă. Cu ochii mari deschși încremenită parcă cu fața verzie părea că nu trăiește.

La țipetele mamă-sa se adunară babele din vecini și i-au stins cărbuni și au spălat-o cu apă de aceea, dar toate înzadar. Multă vreme nici nu se mișca. Și casa suna de bocetele femeilor. Iar bătrâna nebună de durere alerga din casă în curte și de-acole iar în casă. Era acuma la amiază și Măriuța tot nu mai venea. Și ar fi mers să o caute să o întrebe de toată lumea dar cum

să o lase pe Ileana. Și-și freca mâinile desnădăjduită și plângea de se adunase satul, ca la minune. Că ce să fie asta Doamne! O fată mai moartă în casă, iar ceialaltă nu-i par'că a înghițit-o pământul. Ori de cine întreba nu știa nimenea nu a văzat-o nimenea.

Mitruț încă se duse des de dimineată și de-atunci nu mai vinise. Și biata femeie nu știa acuma ce să facă. În toată clipa era la fereastră de auzia pași cugeta, că ei vin, de vorbea cineva pe uliță sărea de lângă pat unde era culcată Ileana și fugea să le iasă înainte.

Dar trecuse și ziua și era acuma de cătră seară și ei tot nu veneau. În casă era acum liniște. Femeile se împrăștiară doar din când în când de mai venea câte una, dar și aceea numai se uita pe fereastră, apoi se ducea clătănând din cap. Nu putea să priceapă nimenea lucrul acesta.

Iar Ileana cu ochii mari deschși părea că nu vede pe nimenea... Câte odată îi lunea câte un zimbet pe buze, iar în cea clipă o prindea un tremur o frică și cu amândouă mâinile părea, că vrea să alunge pe cineva. Deodată se ridica din pat, privirea i-se opri pe mamă-sa și cu un glas ce părea stins începu a striga: „bine, că știu, că ți-s dragă, acuma nu mă las de tine ori ce-a fi!...

Apoi căzu iar pe perini răsând amar. Ușa se deschisă și lasă să intre Mitruț.

120 mii cor. pentru înființarea unui internat de fetițe al preoțimei din arhidieceză.

În urmă în numele tuturor celor prezenți protopopul Vermeșului Nic. Bolbocă îndreaptă un cuvânt de rămas bun arhierului, care dănd binecuvântarea peste cei prezenți și întreg clerul și poporul diecezan, ridică ședința între reclamările membrilor la 7 ore seara.

În mijlocul unei emoții generale, seara la 6 $\frac{1}{2}$ ore, P. S. Sa. închide ședința.

Reviste.

Viitoarea configurație parlamentară. Conform ultimelor știri ministrul Lukács abia azi va fi mers la Viena. Până acum a urmat tratative de pace cu șefii partidelor și a compus lista viitorului cabinet. Ziarele vieneze susțin că soluția crizei ministeriale nu va întâmpina piedeci mari, dar asta nu e chiar așa. Piedeca principală e în însăși configurația partidului guvernamental, căci trebuie să rămână aceiași. Ziarele guvernamentale pretind, că Lukács e hotărât să urmeze în toate chestiunile pendente politica înaintașului său, zădărniciind astfel dela început biruința pretinsului curent al unei reforme electorale cinstite. Ziarele guvernamentale mai pretind, că Lukács va cere parlamentului admiterea reformelor militare în textul lor

actual, pe când unele ziare vieneze sunt informate, că viitorul președinte al conziliului de ministri va prezenta un proiect provizoriu, asigurând prin aceasta desarmarea obstrucției.

Dar până să se lămurească situația, ziarul guvernamental Bud. Hir. găsește pentru Khuen cuvinte de preamărire și îl trece între eroii națiunii, căci *numai prin el s'a putut ajunge la înfăptuirea episcopiei greco-catolice ungurești.*

Lista viitorului cabinet e următoarea: Lukács președintele conziliului și finanțe; Serényi Béla la comerț; Grecsák Károly la justiție; Zichy János și Hazai Samu rămân în postul lor vechiu. Numele celorlalți doi ministri, de agricultură și războiu încă nu vreau să-l facă cunoscut.

MAI NOU.

Escelența Sa Dl. ministru reg. ung. al cultelor și instrucțiunii publice, cu datul 2 Aprilie 1912 Nr.-8601 a asignat congrua preoțimei arhidiecezane pe sem. I-1912 în suma de 281,685 cor. 97 fil.

Cercularul se va speda în curând, și așa fiecare preot va ajunge în posesiunea sumei peste puțin timp.

Lelea Marie se întoarse și-l privi mirată căci îi părea că e un străin. Cu fața palidă ca de mort venea împletocindu-se, se opri o clipă înaintea patului apoi se aruncă pe laviță și acoperinduși fața cu mâinile începu a plânge cu hohot.

Iar biata Maria când îl văzu așa încremeni de frică nu cuteza nici să-l întrebe temându-se de ce are să audă. Să plângă el, să plângă ca un copil asta nu s'a mai pomenit.

Dela o vreme se mai liniști. Își ridică capul și privi spre soția sa, buzele i-se mișcau ca și când ar vrea să spună ceva, dar n'afia cuvintele. Deodată sări drept în picioare dădu cu pumnul în masă și începu a striga ca un nebun: „A fugit, auzi a fugit cu mirele soră-sa!..”

Își luă apoi căciula și eși pe ușă.

Și în noaptea aceea casa lui Mitruț suna de bocete părea că-și plâng un mort drag. Și mort aveau ei acolo, un mort drag. Le era moartă cinstea...

Această lovitură îl ajunse pe Mitruț ca un trăsnet din cerul senin. La un lucru așa nu s'a așteptat. Rușine ca și aceea în neam din neamul său nu s'a mai pomenit. El om încăruntit cu cinste să-i fugă fata, să-i fugă eu mirele soră-sa! Nu putea să iasă din casă de rușine. Zile întregi ședea lângă patul Henei netezându-i obrazii rumeni de ferbințeli. Și-i vorbea mângâindu-se, dar ea nu-l auzea.

Cu ochii pironiți într'un loc vorbea aiurind. — „Uitel cum se duce. Și pe mine mă lasă. Nu-l lăsa mamă!” — Și sârea din pat de trebuia să o priuți cu puterea.

Câte odată se mai liniștea și atunci așa era de albă la obraz mai albă ca păretele. Și așa s'a luptat ca cu moartea vre-o trei săptămâni. Iar în a patra săptămână începu a-i cunoaște iar pe cei din casă, dar așa era de slabă de nu se putea nici ridica din pat fără ajutor.

(Va urma.)

Noutăți.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Dl. notar comunal Emeric Kunert și doamna, afară de cele două icoane — Domnul Hristos și Fecioara Maria — prinse foarte frumos în cadre aurii, cari împodobesc ico-nostasul, dăruite deja în anul trecut, au mai dăruit bisericii noastre gr.-cat. din Boz, din prilejul sărbătorilor Învierii Domnului: un potir de argint de China în lăuntru aurit, un disc, o stelută și o lance, toate acestea în preț de peste 60 cor., pentru cari daruri binevenite primească marimonioșii binefăcători și pe aceasta cale cele mai călduroase mulțumite. Boz, la 16 Aprilie 1912. Ioan Becicheri, adm. parohial.

Pentru Sfânta Casă din Loreto. În scopul pregătirii unui rând de ornate sacre bisericăști, românești gr.-cat. prin fetițele Internatului Vancean din Blaj — pentru renumitul sanctuar al Preasfintei Vergure Maria din Loreto au mai binevoit a contribui: Preotul Alexandru Pocol a colectat dela parohienii săi din Gaura — suma de 80 cor. 60 fil., M. On. Constantin Iuga, preot în Cigani a colectat împreună cu învățătorul Alexandru Kosuth dela credincioșii de acolo 33 cor. 41 fil., soția unui protopop din arhidieceză a dăruit 30 coroane, preotul Petru Agrișan din Bociu cu ocaziunea cununiei clericului Enea Romonțan a colectat 27 coroane, Ioan Băieșiu, preot la Târlișina a dăruit 10 cor., Dr. Ștefan Banfi — Bucium 10 cor., Vasile Macaveiu — Bucium 2 cor., Maria Paul măr. Caba, preuteasă Cheud 3 cor., Alexandru Mera proprietar Ercea 3 cor., Nicolae Petruța, Maroslaka 2 cor., Ioan Pușcariu din Gherla 2 cor., D. Andreiu Todoran, proprietar de tipografie Gherla 2 cor., Ioan Pompiliu, preot în Marca 4 cor., N. N. 40 fil.

Pe lângă acestea un credincios din Iend (Maramurăș) a trimis la adresa subscri-sului un rând de ornate sacre bisericăști în preț de 100 coroane, cu menirea ca acelea să se ducă ori la sanctuarul Preacuratei Preacuratei Vergure din Loreto, ori la cel din Lourdes. — La insistența credinciosului anonim — s'a primit acest rând de ornate — ca să se ducă la Loreto numai ca haine bisericăști laterale, așa, că dacă s'ar întâmpla să fie deodată doi preoți români acolo, cari să voiască a liturgia, să aibă amândoi ornate necesari spre a concelebra.

Astfel dară se va continua colecta pentru un rând de ornate sacre elegante, de s'ar putea să fie numai din fire de aur în întregime, care să se poată păstra la Loreto în decursul multor veacuri — ca prinos al bisericii greco-catolice române. Gherla la 18 Aprilie 1912. Dr. Victor Bojor, profesor de teologie.

Catastrofa Titanicului. Vestile din urmă desmintește cu totul știrea noastră din numărul trecut. Acest uriaș al mărilor,

Filip Haas și Fii
Fabrica: Sopron.

fabricanți de tapete și de stofe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stofe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.
Aranjamente complete pentru hotelurile și scule.

plămădit din iscusința minții omenești, și din cheltueală de sute milioane, pornise pe largurile valurilor albastre abia în a doua sa călătorie. Era tânăr, și era cel mai mare decât toate vapoarele din lume și cel mai scump. Au imbarcat pe el aproape 3 mii de oameni, între cari au fost o mulțime de milionari și miliardari americani. Se ridicau din largurile zării uraganele, amenințându-l cu munții de apă, ci el își vedea de drum nepăsător. Valuri mari se izbeau cu putere în coastele lui, și el își urma calea fără să simtă ceva. Își frângeau neputincioase furturile valurile, și nu-i puteau face nimic. Cei de pe el se simțeau în cea mai mare siguranță. Unii din ei erau în sala de teatru, alții poate în ceainărie, ori în cafenea, alții în terasa de pe bord, alții dormeau și el nu era departe de țintă, când de-odată un netrebnic munte de gheață se repezi, parcă, asupra lui, cu o putere așa de mare, încât îi sfărâma o parte, și apa începu a pătrunde în el. Pe pasagerii nebuni de spaimă abia îi mai putu muleomi căpitanul vaporului. Răspunsul veni dela vapoarele avizate prin tegriful fără fir, dar ele nu sosiră așa de-odată. Pe bărcile de salvare imbarcări femei și copii în număr cam de 800, iar vaporul Titanic se pierdu cu ceialați în adâncimea valurilor înainte de a sosi vapoarele salvatoare. Vaporul s'a scufundat la depărtare cam de 50 Km. dela locul ciocnirii, ducând cu el în altă lume atâtea vieți și atâtea bogății! Nici nu se poate face încercarea să scoată din adâncii mării rămășițele acestui uriaș, căci apa e în locul acela de 800 m. afundă.

Orașul Southampton e întreg în doliu căci mai toți mateloții au fost din acest oraș și aproape nu este casă din care să nu fi perit cineva.

Această pierdere în Newyork a cauzat mare fierbere.

De altcum în locul unde s'a ciocnit Titanicul în anii din urmă s'au mai scufundat aproape 20 vapoare, tot din cauza munților de gheață, acestor călători veșnici pe valuri, în aceste părți.

Ziarele din Newyork publică următoarele amănunte asupra averii pasagerilor vasului Titanic: Arhimiliardarul Astor: 600 milioane lei; Bruce: 200 milioane; Wiedener 200 milioane; Benjamin Kruchenheim 300 milioane; iar Röbling 100 milioane lei. Ceialați pasageri cari dispuneau numai decâteva milioane sunt omiși de ziarele americane. Aceste ziare adoagă, că toți milionarii au fost salvați.

Convocator. Despărțământul Gyulafehérvár-Alba-Iulia al reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din Arhidieceza gr.-cat. de Albajulia și Făgăraș, în senzul §-lui 21 al statutelor, își va ținea adunarea generală de primăvară, Sâmbătă în 27 April e. în școala gr.-cat din Marosszentimre-Sântimbru, la care se invită prin aceasta toți membrii fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți doritorii înaintării învățământului nostru popular.

Cheltuelile revoluției chineze. Cetitorii noștri își vor fi amintind sigur de revoluția chineză, despre care am luat și noi câteva note, la rândul lor. Acum venim din nou să dăm date privitoare la cheltuelile făcute cu prilejul revoluției. Cheltuelile, după socoteala publicată de regimul republican chinez ating cifra de 330 milioane, dintre cari 40 milioane material de războiu, 30 milioane solda soldaților, 40 milioane forturile

militare, 80 milioane despăgubiri la persoane private din Iantschekiang, Chubei și Vuing, 60 milioane diferite cheltueli militare în Chantung, Urania și Mongolia.

Pentru biserica din Pata. Un gest adevărat marinos a arătat harnicii Aitoneni la inițiativa părintelui lor Onor. Mihiu Ilieș față de mica mea parohie, ajutându-ne la edificarea unei noave biserici prin o colectă de bucate și bani, ce a dat frumoasa sumă de 132 cor. 04 fil. Noi le mulțumim din inimă Dumnezeu le resplătească cu daruri cerești.

Tot în favorul acestei biserici a binevoit direcțiunea celui mai darnic Institut de credit „Economul” din Cluj și în anul acesta a vota un ajutor de 50 cor. (Pentru școală în anii trecuți alt ajutor de 100 cor). Un alt dar tot acum ne-a venit dela Holod, de unde doamna Teodora Selăgian a trimis 10 cor., soțul său d. Sever Selăgian 10 cor. și d. Ionel Teușan 2 cor. Așa încet cu strop de strop se pune frumoasa bază edificării unei biserici românești aci, unde statul pentru coloniștii săi, ce ne încunjură ridică oratorii reformate grandioase și palate ca școli cu o vădită menire... Fie, pentru noi găsim binevoitori ce jertfesc cu suflet curat din avutul dat lor de cel de sus, care să-le și resplătească cu bine ceresc pentru darurile lor. Pata. Aprilie 1912. *Mihail Hodârneu, paroh. Gligor Cenan, cassar.*

Accident mortal de automobil. Luni după amiază, la orele 5 aveau să sosească din Paris la București domnii Constantin Leonida și Robert Catargi în un automobil cu o putere de 14 cai. Cu toate greutatele viscoalelor ca băntuiau în toate părțile străbătuseră cea mai mare parte a drumului lor. În București în casa familiei Leonida se făceau grandioase pregătiri pentru primirea celor doi domni, cari vor stabili un record al automobilelor cu putere de 14 cai. — Automobilul ajunsese lângă Porumbacul inferior (comitatul Făgărașului) când Robert Catargi, care conducea automobilul în urma unui atac de nervi rămase fără simțire. Mașina mergea cu o iuteală nimitoare și ne mai fiind condusă se răsturnă într'un șanț, prefăcându-se în bucăți. Robert Catargi a fost lovit cu putere în piept de volantul vehiculului încât i-s'au sfărâmat oasele din jurul pieptului, iar roatele dinainte ale automobilului i-au fracturat picioarele. Constantin Leonida a fost aruncat departe și a primit răni ușoare.

De aici a telegrafat familiei sale să înștiințeze pe părinții celui mort în vreme ce el a exoperat transferarea nenorocitului cadavru la București.

Concertul Reuniunii gr.-cat. „Lira din Lugoj. În ziua de 14/IV. 912. am avut prilej a ne bucura două ore de prestațiunea artistică a acestei tinere Reuniuni. Un public numărös, care încă nu și-a uitat de anul trecut de seara plăcută din Dumineca Tomii petrecută la legănarea melodioasă a compozițiilor noastre românești interpretate cu simț și gingășie de puternicul cor al Părintelui Ieuea. — apoi un număr frumos de preoți și protopopi sosiți la Lugoj pentru Consistorul plenar, țărani și țărance dela sate, au luat parte la acest Concert și au răsplătit cu aplauze furtunoase dirigent și cor deopotrivă. — Lucru de sine înțeles ce deja dela început trebuia amintit, că eroii acestei seri a fost d-ra

Aurica Pop, din Iezvin și tinărul baritonist G. P. Vălean, cari ar fi făcut să tresară de bucurie și pe maestrul Mureșan, auzindu-i cât de corect și de adânc au pătruns spiritul artistic, ce i-a stors din suflet clasica melodie: a meșterului Manole”.

Ca răsplată publicul pe ambii i-a bizat; D-șoara Aurica Pop pentru „Le Rossignol” și „Novellette” cântate solo la pian a mai primit și un minunat buchet de garoafe. — Iar dirigentul ce a purtat greul zilei îl răsplătim meru cu recunoștința și simpatia noastră.

Între oaspeți amintim cu numele pe Ilustritatea Sa Di Episcop Dr. Vasile Hossu, însoțit de Ven. Capitlu și Curtenii săi. După Concert a urmat un joc ca la Lugoj.

Explozie întrun vagon. Marți dimineața pe trenul ce duce dela Oravița la Reșița s'a suit un om pe tren cu o sticlă de benzină care alunecându-i a explodat și îndată întreg vagonul a fost în flacări. Oamenii numai cu greu au putut ieși pe ferești. Dintre ei 5 au fost răniți grav, 9 mai ușor. Cel cu pricina s'a făcut nevăzut. Răniții au fost duși la spital, iar jandarmii au pornit în urma celui cu pricina și l-au prins. E un tinăr mașinist. Dar pentru ce aceasta, căci desigur nici el n'a voit?..

Accidente de aviație. Eri dimineață pe câmpul de aviație dela Iohannesthal 2 aeroplane s'au ciocnit la o înălțime de 6 metri. Ambele aeroplane au căzut la pământ. Unul dintre piloți a rămas neatinș, celalalt pilot, locotenentul Zwittau a fost ușor rănit. Sora-sa care luase parte la ascenziune a fost grav rănită.

— La Versailles aviatorul belgian Verrept a căzut dela o înălțime de 200 m. și a rămas pe loc mort. Se crede că el s'a sinucis deoarece mulți au observat că nu vrea să mai manipuleze cârma. —

Mulțumită. Cu ocaziunea concertului arangiat de Reun. gr.-cat. din Lugoj, „Lira” au încers următoarele suprasolvirii: Dela II. Sa d. Episcop dr. Vasile Hossu 20 cor., păr. Raca 2 cor., păr. Zugrav 2 cor., N. Milcovici 10 cor., adv. dr. I. Pop 5 cor., dr. Frenț 3 cor., protopop Muntean din Grădiște 4 cor., Huszar 3 cor., Pera Pastila 1 cor., Șirma Ciutea și Hon 2 cor., V. Cibro 1 cor., protopop Jivanca 1 cor., păr. Sepeșian 40 fil., T. Raț 1 cor., N. Ciorogar 1 cor., păr. Soconeanțu 1 cor., păr. Mihăescu 80 fil., Blidar 1 cor., Petrovicu 1 cor., dr. Jurca 1 cor., Mureșian 1.60., păr. Deciu 1 cor., protop. Poruț 4 cor., Jovanescu 1 cor., Gavril Olărescu 1 cor., Mitru Olărescu 1 cor., frații Juranescu 2 cor., S. Dragomir 2 cor., păr. Stoica 1 cor., păr. Giuca 1 cor., protop. Bolboca 1 cor., păr. I. Petean 1 cor., Romul Olariu 1 cor. Pentru cari donațiuni își exprimă pe aceasta cale mulțumită. *Comitetul aranjator.*

Necrolog. † *Alma Ciura*, copila tovarășului nostru de muncă A. Ciura, prof. gimn. a repausat azi dimineață, în virstă de patru ani.

Sincerile noastre condolențe!

O vișoară piesă populară în 3 acte de *Octavian Prie* (pag. 99). Se află de vânzare la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj și costă 60 fil. plus 10 fil. porto.

LUNA BIOSCOP își continuă reprezentațiunile sale cinematografice. — Azi va fi un program foarte variat și frumos.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

(Continuare).

În iatacul Doamnei domnea liniște adâncă de mormânt. Numai luna și mai furișă chipul prin ochiurile perdelelor trase peste ferestre, desfăcând din umbrele nopții chipul Prea Curatei, prididit în ungherul soarelui-răsare. Doamna dormea adânc și greu. De-abea, o putură trezi din somnul dintâi pocniturile harapnicelor, vuetul harabalelor și poștalioanelor, nechezăturile de cai, strigătele, șuerăturile, ce dădeau să deștepte din somn curtea doamnei Despinae.

Călăreții se opriră pe loc, înaintea porților dela curte, deoarece erau zăvorite pe dinapoi. În bătătura curții se auzea lătratul zăvozilor, cari stăteau de pază în tăria nopții.

— Măi Ieane, ia'n mai trage din harapnic, doar s'a scula cineva, — spuse armașul Brâncoveanu, — că doar n'ar fi pustie.

Tăcerea adâncă iar tresări înfiorată de plesniturile biciuștelor. Zgomotul lor asurzitor și sfornăitul armăsarilor trebui să treziască vreo ființă de om din preajma Curții.

Parcă, după scurtă vreme, se auzi un glas răgușit, întrebând:

— Cine-i acolo?

Argatul Vasile stătu o clipă pe loc apoi trăgându-și în fugă minteanul pe umeri, aleargă cu dulăii spre poartă, să vadă ce însemnare să aibă atâta alarmă înaintea curții. Ajuns în dreptul porților, iar întrebă:

— Cine-i acolo?

— Deschide, deschide, Vasilică, iaca sosim din Țara românească.

— D-voastre sunteți? apoi bine ați venit — răspuse Vasile, care cunoscând glasul domniței, numai decât trase zăvoarele porții în lături, să intre poștalionul și călăreții.

Flăcăiandrii înșfăcau pe loc lăzile domnițelor, așezându-le pe iarba înrouată. Cei șase surugii și opt călăreți cu sănețele la spate și cu hangerele la coapsă își duseră caii în grajd.

La atâta vuet și mișcare se treziră și ceilalți argați și slujnice. Chiar în etacul Doamnei se făcu lumină. Niță logofătul, armașul Brâncoveanu și cu jupânitele așteptau pe prispa balconului, până când bătrâna Paraschivă descuie ușile, poftindu-i în odaie.

— Mama doarme? întrebă Ruxanda.

— Sărutăm mânușitele, tocmai acum s'a sculat și d-ei. Poftim sus, în odaie, vă așteaptă cu dor.

Cu toții, deși oboșiți de drum, intrară cu voe bună în iatacul doamnei. Armașul rămase deocamdată cu oamenii, cântându-le vreun tain și vreun culcuș.

Un fior de nespunsă bucurie înșăgetă pe bătrâna doamnă, când dădu ochii cu fiicele sale, apărând bine la față.

— Iaca ați venit, dragele mamei — grăi mângăios bătrâna, îmbrățoșându-le cu foc pe amândouă.

Apoi cuprinse în brațe pe Ilinca sărutându-și dragă nepotică. La urmă își dădu

binețele și cu logofătul Niță și cu armașul Brâncoveanu, cari tocmai acum intrară pe ușă.

— Haideti dincolo în odaie să ospătați ceva, că veți fi flămânzi și trudiți de drum.

Noii sosiți, după ce gustară o bunănotă de rachiu, se puseră la masă, ospătând cu poftă nespunsă,

Bătrâna Doamnă nu mai putea de bucurie, văzându-i pe toți ajunși sănătoși și ospătând cu poftă mare.

După ce oaspeții își infripară puterile, potolindu-și foamea, primiră fiecare câte un culcuș pentru odihnă.

Înainte icoanei Născătoarei, ingenuchiată, cu mâinile împreunate, o rugă, cu ochii ațintiți spre chipul feciorelnic al Mariei, Ruxanda cu smerire își urcă spre ceriuri închinăciunile de seară. Ruga fecioarei, mișlogind un strop de îndurare dela Tatăl din ceriuri, părea că se înalță spre plaiurile suprafirești, ca norii albi de tămăie... Rugăciunea era singura ei desfătare în clipe de tihnă și odihnă, singura mângâiere în clipe de răstări și suferinți. Ruga-i dădea tărie în încercări, lumină în clipe de îndoaie, pace și alean sufletesc în frământările vieții.

Fecioara aflându-se singură în odaia, plină de liniștea mută a nopții, părea cuprinsă de-o jale adâncă, pe urma plăcutelor clipe din Curtea de Argeș, cari îi reveneau în minte. Ruxanda se gândea la zilele petrecute în Suceava și din umbra trecutului desgropa chipul lui Ștefăniță Vodă. Acum parcă înainte-i stătea Ștefăniță, acum Radu, acum amândoi ingenuchiți în preajmă-i, mișlogindu-i cu umilnă mâna. În clipa de față, gândul că la mâna ei se țin doi Voevozi, o neliniștea mereu. Domnița era cuprinsă de teama, că de dragul mâinii sale, se vor încăera Voevozii la luptă.

În aceste clipe, pline de neliniște sufletească și de tristă presimțire, buzele domniței tremurau în șoapte de rugă:

— Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, făcă-se în voia Ta!...

Aici, la aceste cuvinte, fecioara începu a plânge. Numai ochii senini și îndurători ai mamei cerești, ce-o priveau cu blândețe din ungherul odăii, putură să aline sufletul neliniștitei copile.

După ruga de seară, domnița porni la culcare. Dar ochii oboșiți și umezi de lacrimi nu puteau ațipi în pripă. O munceau atâtea gânduri... Îi se desfășurau în minte atâtea întâmplări... Îi sunau la ureche atâtea șoapte de ale lui Ștefăniță și de ale lui Radu...

Dela o vreme noianul gândurilor înfurcitate o ducea în lumea viselor de aur.

Iată! Parcă se rupse pala zărilor albastre, și pe valuri de nori luminoși, pe-un tron împrejmuț în fășii străvezii de lumină alb-sclipitoare, în fanfara arfelor și lirelor îngerești, se cobora pe pământ — un Crai frumos din alte lumi. Așa de blândă și dulce era privirea Craiului, de-așa sublimă maiestrate era frumosul lui chip împărătesc!...

Pe umerii lui ania o mantie purpurie, în mâna-i stângă ținea pământul, în dreapta un sceptru, bătut în diamante, pe frunte purta o cunună, nu de flori, nu de aur, ci din spini.

Minunatul Crai era Isus Mântuitorul. Cerescul împărat făcu un semn cu sceptru-i, iar norii se despăcară în două. În aceeași clipă ingenuchiiau alături de Hristos, alți doi erai: Radu și Ștefăniță. Chipul lor pierdea

tot farmecul și măreția la lumina Craiului atot stăpânitor. Nici cununile lor de aur, nici puternicele buzdugane din vâjnoasele lor brațe, nu-ți răpeau ochii cu pala lucire. Voevozii, dârzi și trufași, se priveau cu ochi crunți și învrăjbiți. Vrajba, ce li răscolea sufletele, de dragul unei domnițe, îi aduse să-și încreușeze buzduganele. În clipa de lovire brațul lui Hristos îi opri.

(Va urma.)

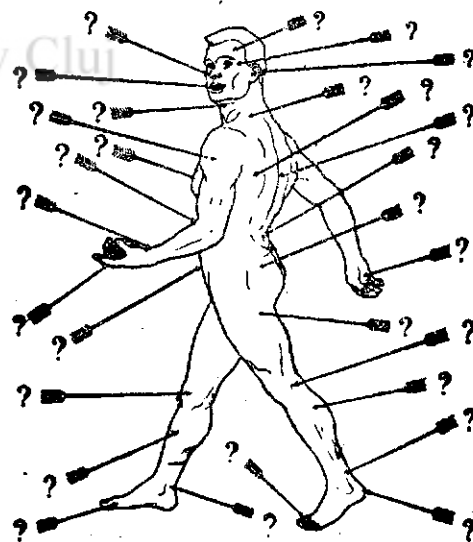
Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentul dela: *Breb* pe 1912. *Petros* pe 1912. *Galtiu* pe 1910 și 1911 semestrul prim. „*Luncana*“, *Margita* pe timpul din 1/9 1911 până 1/9 1912. *Apșa-de-jos* (E. H.) pe 1911. *Buza* pe 1896 și 1897 sem. prim. Vă rugăm și pentru rest. *Dr. G. D. Abrud* pe timpul din 1/3 1911 până în 1/2 1912. *Chiraleș* pe 1912 sem. 1-ii. — *Gyulateleak* pe 1912 sem. 1-ii. — *A. C. Gherla* pe 1912 sem. 1-ii. — *R. M. Carei* pe 1911. *Lăposbánya* pe 1911. — *Făget* pe 1911. *Săscior* (Făgăraș) pe 1911 întregire și 1912 complet. *Băiuț* (Erzsébetbánya) pe 1912 sem. 1-ii. *Mișcreac* pe 1907 întreg și din 1908 lunile Ianuar—Martie. Binevoiii a continua și restul anilor următori. *Casina Brașov* pe lunile Aprilie-Decembrie 1912. *Dela Crasna* pe 1909 1910 și 1911. În 1909 când cu ultima plătire nuca am avizat, dar cevași mai târziu.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚA.

Te săgetează? (Ai dureri?)

Folosește Elsafluidul lui Feller și Elsa-hapurile lui Feller, a căror singur producător este EUGEN V. FELLER, farmacist de curte, Stubica Centrale Nr. 122 (Zágráb).

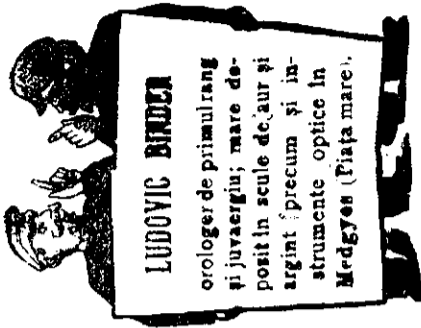
I. Elsafluidul lui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, înțețează durerile; repede și sigur vindecă: reumă, (spure), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe alte morhuri aci nepomenite! Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și gât, și merburi provenite din curent ori răceală. Veritabil e numai dacă pe sticlă e numele «Feller». 12 sticle mici sau 6 duple ori 2 speciale, K. 5, franco.

II. Mai departe dorim a Vă aduce la cunoștință, că lumea folosește cu efect distins și sigur Elsa-hapurile-Rebarbara purgative alui Feller, contra durerilor de stomac, sgărçiri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețeală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și la comande să adresăm curat așa:

Eugen V. Feller, apotecar
STUBICA Centrale 122. (com. Zagrab).

(33) 9-24

Prețuri fixe, solide!

Recomandă atențiunii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadouri de Crăciun și de Anul nou.

(99) 23-26

Serviciu culant!

Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

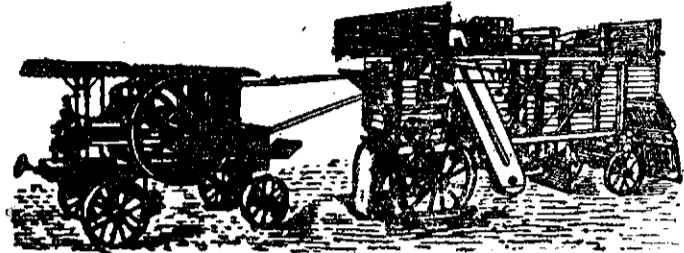
Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărima 44/8 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj*. — Prețul freat 220 cor.

NOUĂ FIRMĂ ROMÂNEASCĂ.

IOAN V. FÊT
BUDAPESTA, Nagymező-utca 36. 1/2

Motoare cu benzin, ulei brut și gaz, dela 3 HP. în sus.

Tot felul de mașini și instrumente agricole, ca: **Trecătoare cu motor**, mânaș și mâna, pluguri, grăpi etc. Pompe de fântâni și incendiu cu forță motorică. **Mori, Mașini de sămănat cu mâna**, cari în urma ieftinătății, precisiunii și manșării ușoare sunt indispensabile pentru fiecare agricultor.

Prețuri moderate, catalog ilustrat și preliminar la dorință gratis și franco.

(55) 6-20

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric (4) 16-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mănușite de crepare. — Cu deosebire recomandă

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

A apărut

ANTOLOGIONUL

sau

MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeieștilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septemvrie, Octomvrie, Noemvrie și Decemvrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f. 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

Depozit special de ghete în

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.

De gală . . . 20 , 50 ,

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

Prețcurant gratis și franco.

(98) 23-26

Sfat și ajutor.

Cei ce sufer în defecte de mistuire, dureri și arsuri de stomac, constipație și alte scăderi împreunate cu aceste,

afără vindecare cu ajutorul

PICURILOR DE STOMAC
ai lui BRADY

numiți mai înainte „Picuri de Mariacell“, ce s'au dovedit de buni, acum mai bine de 30 ani încoace.

Se află în fiecare apotecă. O sticlă mare cu 1'60 cor., mică cu — 90 fileri. 6 sticle deodată cu 5'40 cor 3 sticle mari 4 80 cor. trimise franco, dacă prețul se trimite înainte.

Apoteca K. BRADY la „Magyar Király“ în Viena I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

(13) 7—13

Birou de informații!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.
(85) 1—?

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcâtă de peronosporă, altoii sunt desvoltati la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimitte franco și gratis catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 32—45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

A apărut: Elemi Népiszkola Ertesítő könyvecské — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porte

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Bălázsfalva.

MOBILE

Dormitoare, prânsere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotele, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile I ser. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 56—104 (Központi városháza mellett).

Városmajor-Sanatorium
și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și 4—5 p. m.

(8) 14—52

Director-șef

Dr. Cosmutsa.

Români replantațivă viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

☐ ☐ Altoi de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit, Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ trei (3) milioane. ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 49—?

Români! Trimiteti băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprînzinați firmele românești și numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

— SIBIU —

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomanda

☞ Asigurări împotriva focului ☜

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☛ Asigurări pe viață ☚

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate		4.884.301-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	113.839.992—
	viață	11.020.266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă		2.428.317—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercări bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 39—?